

การศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

A Study of States and Problems of Teachers' Participation in Learning Resource Administration
of Educational Institution Administrators under Suphanburi
Primary Educational Service Area office 2

นาฏยา แสงพระอินทร์¹ และพรเทพ ฐัฒน²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ และปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) เปรียบเทียบสภาพ และปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพของครู ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสอน และขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 285 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ LSD

ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีส่วนร่วมในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีส่วนร่วมสูงสุด คือ ด้านการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีส่วนร่วมต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศ ติดตาม การใช้แหล่งเรียนรู้ ในส่วนของปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมมีปัญหายอยู่ในระดับน้อย ด้านที่มีปัญหาสูงสุด คือ ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีปัญหาคือ ด้านการนิเทศ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ 2) ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสอนต่ำกว่า 10 ปี ครูเพศหญิงมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูเพศชายในด้านการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการนิเทศ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ และครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กในด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการประเมินผลการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การบริหารแหล่งเรียนรู้, การบริหารแบบมีส่วนร่วม

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

E-mail : Management_ms@hotmail.com

² อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

E-mail : drpomthep@aru.ac.th

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the state and problems of teachers' participation in learning resource administration of educational institution administrators, and 2) to compare the state and problems of teachers' participation in learning resource administration of educational institution administrators according to gender, age, education level, teaching experience, and size of educational institutes. The samples were 285 teachers in Suphanburi Primary Educational Service Area office 2, selected by stratified sampling. The instrument used to collect data was 5 Likert rating scale questionnaires, then were analyzed by means, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance, and the LSD method of testing for the difference of mean by pairs.

The results of the research were as follows: 1) the participation of teachers in the management of learning resources of the school administrators found that overall is at a high level. The highest participation was the implementation of learning resources. The lowest teachers' participation was supervision and monitoring of the use of learning resources. Regarding the problem of participation of teachers in the management of learning resources of the school administrators revealed that the general of teachers' participation was a low level. The most problematic aspect was learning resource planning. The least problematic aspect was monitoring of the use of learning resources. 2) Teachers with more than 10 years of teaching experience were involved in the management of learning resources of the school administrators. Moreover, female teachers had a higher problem in terms of the implementation of the use of learning resources than male teachers as well as in terms of supervision and monitoring. The findings also showed that the teachers, working in the large educational institutes tended to have a higher level of involvement in the management of learning resources than teachers who have interned in small schools in terms of learning resource management, supervision, monitoring, and implementation at the .05 statistics significance level.

Keywords: Learning Resource Management, Participative Management

วันที่รับบทความ : 12 กันยายน 2563

วันที่แก้ไขบทความ : 7 ธันวาคม 2563

วันที่ตอบรับบทความ : 15 ธันวาคม 2563

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

การศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเป็น การจัดการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนและมุ่งเน้นให้ ผู้เรียนมีคุณลักษณะของการเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีความรักที่ จะเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย มีความสุขในการเรียนรู้ นอกห้องเรียนอย่างสร้างสรรค์ ได้เรียนรู้ตามธรรมชาติ และ เน้นการฝึกปฏิบัติจริงจากสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว ดังนั้นโรงเรียน จึงจะต้องจัดสภาพแวดล้อมภายในให้กลายเป็นแหล่งเรียนรู้ ที่จะสนองต่อจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยมี ครูผู้สอนเป็นผู้จัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียนให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม รอบตัวเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัว ได้เรียนรู้จากสภาพจริงภายในโรงเรียน ซึ่งจะช่วยให้บทเรียนเป็นเรื่องที่น่าสนใจเพราะได้สัมผัสจริง ทำให้การรับรู้ทำความเข้าใจง่ายขึ้น และเมื่อผู้เรียนจะได้ฝึก ทักษะการสังเกต การทดลอง หรือลงมือปฏิบัติเอง จนเกิด ประสบการณ์เป็นการเรียนรู้ที่คงทน เรียนรู้อย่างมีความสุข มีความพอใจ และมีความสุขสนุกสนานย่อมส่งผลต่อคุณภาพ ผู้เรียนในทางที่ดีขึ้น (นันทนิจ เทียงพูนโชค, 2556, หน้า 17)

ด้วยความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ที่มีผลต่อ คุณภาพการศึกษาของผู้เรียนดังที่กล่าวมาข้างต้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงมีบทบัญญัติที่กำหนดให้ สถานศึกษาทุกแห่งต้องมีการบริหารและการจัดการศึกษา แหล่งเรียนรู้ ดังเช่นในมาตรา 40 ซึ่งได้ระบุว่า “แต่ละ สถานศึกษาต้องให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา เพื่อจะทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมของ สถานศึกษา โดยนำประสบการณ์ความรู้ ความชำนาญและ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้เพื่อให้ได้เกิด ประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ได้ส่งเสริมและ

สนับสนุนการจัดการศึกษา” (สำนักงานคณะกรรมการ สถานศึกษา, 2545, หน้า 16-21)

การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้เป็น ส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้และสาระที่กำหนด ไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นไปที่การจัดให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสเรียนรู้ จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในรูปแบบ ต่าง ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน ดังนั้นจึงถือได้ว่าเป็นภารกิจ ที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบ โดยเริ่มจากการบริหารจัดการ แหล่งเรียนรู้ให้เป็นระบบวางแผนการใช้ แหล่งเรียนรู้ จัดตั้ง บุคลากรรับผิดชอบดูแล มีการควบคุมกำกับ และติดตาม ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ รวมทั้งแสวงหาแหล่งเรียนรู้ ใหม่ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและความ ต้องการของครูในฐานะผู้อำนวยความสะดวกให้เกิด การเรียนรู้ จึงจะทำให้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่งผลให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ การพัฒนาและการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน มีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับการจัดห้องปฏิบัติการให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ภายในโรงเรียน ตลอดจนการจัดบริการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนประกอบการ เรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นใน การเรียนรู้ ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง รู้จักคิด ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมให้มีความเข้าใจในบทเรียนให้ดีขึ้นและ มีความสนุกสนานมีความสุขในการเรียนโดยการใช้แหล่ง เรียนรู้ในโรงเรียน (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2551, หน้า 135) โดยจำแนกเป็น 2 ประเภท คือ 1) แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ภายใน สถานศึกษาที่จัดสร้างขึ้น ได้แก่ ห้องเรียน ห้องสมุด เป็นต้น และแหล่งเรียนรู้เกิดจากธรรมชาติภายในสถานศึกษา 2) แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ภายนอกสถานศึกษา ซึ่งมีทั้งแหล่ง เรียนรู้ที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง บึง และ แหล่งเรียนรู้ที่จัดสร้างขึ้น เช่น ดิก อาคาร สถานที่ต่าง ๆ (ศศิมาภรณ์ แสงโอภาส, 2558, หน้า 15) ซึ่งแหล่งเรียนรู้มี ความหลากหลายที่สามารถตอบสนองความต้องการของแต่ละ บุคคล ไปตามความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและ

ความพร้อมที่จะไปศึกษาค้นคว้า ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน และทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข เพราะผู้เรียนจะต้องเรียนรู้จากการได้คิดเองปฏิบัติเองและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองในเรื่องราวที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตจากแหล่งเรียนรู้รอบตัว ถ้าสถานศึกษาสามารถดำเนินการจัดแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ จะสามารถส่งเสริมพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพให้กับผู้เรียนหรือบุคคลได้เกิดการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต และสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ดังนั้นแหล่งเรียนรู้จึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมาก (จิราภรณ์ ขยัน, 2558, หน้า 35) สมควรที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรของสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งรวมถึงสังคมในทุกๆฝ่าย โดยเฉพาะครูจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายในการจัดแหล่งเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนและหลักสูตร ซึ่งทุกปัจจัยจะต้องสอดคล้องสัมพันธ์กันจึงจะผลักดันให้การศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และจะต้องคำนึงถึงบทบัญญัติในมาตรา 49 ที่ได้กำหนดไว้ว่า ทุกบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดไว้ให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะลำบากจะต้องได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น ๆ ด้วย

จากการรายงานติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ในปีการศึกษา 2562 พบว่าการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาส่วนใหญ่ดำเนินการโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานเป็นด้านหลัก โดยขาดการมีส่วนร่วมของครูอย่างกว้างขวางและเพียงพอ ส่งผลให้แหล่งเรียนรู้ที่จัดหามาได้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการในการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากครูเป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ โดยครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้มี

ความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติวิชา สามารถจัดและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณภาพสามารถพัฒนาได้ตามศักยภาพ ประเมินผลการเรียนรู้ได้ตามสภาพความเป็นจริง สามารถสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้พัฒนาสื่อเครื่องมือและแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำแนกตามสถานภาพของครู ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสอน และขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 หน่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

1.3.2 การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการบริหารแหล่งเรียนรู้ 2 ประเภท คือ แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนการบริหารแหล่งเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินการใช้แหล่ง

เรียนรู้ การมีส่วนร่วมของครูในการตรวจสอบ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของครูในการประเมินผล การนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้

1.3.3 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 1,162 คน ส่วน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 285 คน ได้มาโดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง สุ่มแบบแบ่งชั้น

1.3.4 ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของครู แบ่งเป็น 5 ตัวแปร คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสอน และขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานและ 2) ตัวแปรตาม มี 2 ตัวแปร คือ สภาพการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 และปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

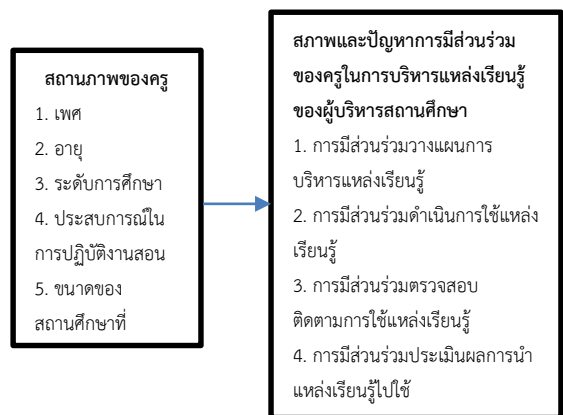
1.4 สมมติฐานการวิจัย

1.4.1 ครูที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสอน และขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานสอนแตกต่างกันมีสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 แตกต่างกัน

1.4.2 ครูที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสอน และขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานสอนแตกต่างกันมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 แตกต่างกัน

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยตามตัวแปรที่ศึกษาซึ่งประกอบด้วยตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของครู แบ่งเป็น 5 ตัวแปร คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสอน และขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน และตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ดังแสดงในภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

2. วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 1,162 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 285 คน ได้มาโดยวิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างด้วยตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี่ และมอร์แกน (Krejcie&Morgan, 1970, p. 608) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อการศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 มี โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (check list) จำนวน 5 ข้อ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสอน และขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ จำนวน 11 ข้อ ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ จำนวน 11 ข้อ ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ จำนวน 6 ข้อ และด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ จำนวน 10 ข้อ รวมทั้งสิ้น 38 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ (Best & Kahn, 1993, p.246)

2.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ

2.3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาสภาพ และปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.3.2 รวบรวมเนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนิยามศัพท์ตัวแปร กำหนดขอบเขตและการสร้างแบบสอบถาม

2.3.3 กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามเพื่อสอบถามสภาพ และปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา

โดยการวิเคราะห์และปรับให้มีความสอดคล้องกับความเหมาะสม

2.3.4 ศึกษาการสร้างแบบสอบถามปลายปิด ชนิดมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิอร์ท (Rating scale) มี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2.3.5 สร้างข้อคำถามเพื่อสอบถามสภาพ ปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา

2.3.6 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข

2.4 การหาคุณภาพของแบบสอบถามในการศึกษาครั้งนี้ แยกออกเป็นการหาความเที่ยงตรง(Validity) การทดสอบค่าอำนาจ (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.4.1 การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถามการวิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปดำเนินการดังนี้

2.4.1.1 เสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ตรวจแก้ไขเพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2.4.1.2 นำแบบสอบถามที่ผ่าน มาแก้ไข และปรับปรุง แล้วนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และครอบคลุมเชิงเนื้อหา ตลอดจนความชัดเจนและความเหมาะสมทางภาษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

2.4.1.3 แบบสอบถามที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอขอคำแนะนำต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์แล้วหาเป็นค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรม (IOC = Index of congruent) ผลการวิเคราะห์ พบว่า คำถามทุกข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

2.4.2 การหาคุณภาพของเครื่องมือในด้านค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.4.2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข ไปทดลองใช้ (Try out) กับครูในสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson) ซึ่งหาค่าความสัมพันธ์ของแบบสอบถามระหว่างรายข้อกับผลรวม (Item-total correlation) ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .31-.77 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของ Cronbach (1990, pp.202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96

2.4.2.2 นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ไปเก็บข้อมูลวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.5.1 บันทึกเสนอขอความอนุเคราะห์ให้สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

2.5.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจัดส่งถึงผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เพื่อแจ้งไปยังสถานศึกษาในสังกัดได้ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

2.5.3 ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามไปยังครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถามโดยดำเนินการด้วยตนเอง ในระหว่างวันที่ 20 - 31 มกราคม พ.ศ. 2563

2.5.4 ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 2 สัปดาห์

2.5.5 ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ มาพิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

2.6 การจัดกระทำข้อมูลได้ดำเนินการ ดังนี้

2.6.1 ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ

2.6.2 การให้น้ำหนักคะแนนของแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ตามระดับที่กำหนด โดยใช้เกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนของ Best and Kahn (1993, p. 246) ดังนี้

5 หมายถึง ระดับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษามากที่สุด

4 หมายถึง ระดับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษามาก

3 หมายถึง ระดับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาปานกลาง

2 หมายถึง ระดับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาน้อย

1 หมายถึง ระดับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาน้อยที่สุด

2.7 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า ดังต่อไปนี้

2.7.1 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(Standard deviation) และ แปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2554, หน้า103) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง มีสภาพการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีสภาพการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีสภาพการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีสภาพการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีสภาพการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.7.3 วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(Standard deviation) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2554, หน้า103) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง มีปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.7.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) และจำแนกตามอายุ และประสบการณ์การทำงาน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis

of variance) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD

3. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

3.1 ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า

3.1.1 ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 มีส่วนร่วมในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านการประเมินผลการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ และด้านการนิเทศ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ

3.1.2 ปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุด คือ ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการประเมินผลการนำแหล่งเรียนรู้ไป ด้านการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ และ ด้านการนิเทศ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา	สภาพการมีส่วนร่วม		ปัญหาการมีส่วนร่วม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. การมีส่วนร่วมวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้	4.05	0.65	1.82	0.94
2. การมีส่วนร่วมดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้	4.10	0.62	1.74	0.94
3. การมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้	3.87	0.79	1.74	0.96
4. การมีส่วนร่วมประเมินผล การนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้	3.94	0.73	1.77	1.00
ภาพรวม	3.99	0.65	1.77	0.93

3.2 ผลการศึกษาเปรียบเทียบสภาพและปัญหา

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสอน และขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน พบว่า

3.2.1 ครูเพศชายกับครูเพศหญิง และครูที่

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีกับครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท รวมถึงครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน แต่มีปัญหาการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน เฉพาะในส่วน of ครูเพศชายกับครูเพศหญิง โดยครูเพศหญิงมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูเพศชายในภาพรวม และ รายด้านจำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ และ ด้านการนิเทศ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ของครูเพศชายกับครูเพศหญิง

ปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา	ครูเพศชาย		ครูเพศหญิง		t	sig
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
1. การมีส่วนร่วมวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้	1.6	0.8	1.8	0.9	2.28	.13
2. การมีส่วนร่วมดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้	1.5	0.7	1.7	0.9	6.29	.01*
3. การมีส่วนร่วมตรวจสอบ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้	1.5	0.7	1.8	1.0	5.18	.02*
4. การมีส่วนร่วมประเมินผล การนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้	1.6	0.8	1.8	1.0	2.35	.12
ภาพรวม	1.6	0.7	1.8	0.9	5.05	.02*
	1	7	2	7		

นอกจากนี้ผลการวิจัยยัง พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการประเมินผล การนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ของครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่

ปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา	สถานศึกษาขนาดเล็ก		สถานศึกษาขนาดใหญ่		t	sig
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
1. การมีส่วนร่วมวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้	1.5	0.7	2.0	1.0	15.1	.00*
2. การมีส่วนร่วมดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้	1.5	0.7	1.8	1.0	21.4	.00*
3. การมีส่วนร่วมตรวจสอบ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้	1.5	0.8	1.8	1.0	11.8	.01*
4. การมีส่วนร่วมประเมินผลการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้	1.5	0.8	1.9	1.0	11.8	.01*
ภาพรวม	1.5	0.7	1.9	0.9	17.7	.00*
	4	8	2	9	4	

3.3.2 ครูที่มีช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี ช่วงอายุ 30-40 ปี ช่วงอายุ 41-50 ปี และช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป มีสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสอนในช่วงต่ำกว่า 10 ปี 10-30 ปี และ มากกว่า 30 ปี ขึ้นไปมีสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันในด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ โดยครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสอนต่ำกว่า

10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ของครูที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษา ต่ำกว่า 10 ปี 10-30 ปี และ มากกว่า 30 ปี

สภาพการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้	3.820	2	1.910	4.495	.012*
2. ด้านการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้	.579	2	.289	.738	.479
3. ด้านการนิเทศ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้	2.363	2	1.182	1.875	.155
4. ด้านการประเมินผลการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้	1.532	2	.766	1.428	.242
ภาพรวม	1.814	2	.907	2.164	.117

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบในด้านปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสอนในช่วงต่ำกว่า 10 ปี 10-30 ปี และ ตั้งแต่ 30 ปี ขึ้นไป มีปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกันทั้ง ในภาพรวมและรายด้าน

4. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยตามที่ได้นำเสนอไว้ข้างต้นมีข้อค้นพบสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

4.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 มีส่วนร่วมในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีส่วนร่วมในด้าน

การดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในอันดับสูงสุดนั้น อาจเนื่องมาจากครูได้เล็งเห็นความสำคัญของการใช้แหล่งเรียนรู้ จึงมีการนำนักเรียนไปใช้แหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่หลากหลายให้แก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิดานิมวงษ์ (2559 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนอัญรัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลวิจัยพบว่า 1.การใช้ประเภทแหล่งเรียนรู้ของครูโรงเรียนอัญรัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รวิภัทร วงศ์สรรคกร, สมศักดิ์ บุญสาธร, อรวรรณ ว่างสมบัติ (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลตำบล จังหวัดเชียงราย ผลวิจัยพบว่า สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลตำบล จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน นอกจากนี้จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาการมีส่วนร่วมสูงสุดในด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ นั้น อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาได้เห็นความสำคัญของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้และมีความพร้อมในทุกๆ ด้านของการบริหารแหล่งเรียนรู้อยู่แล้ว เช่น สถานที่ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ดั้งเดิมอยู่แล้ว อีกทั้งการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของหน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา (2544 : 14) ที่ได้เสนอแนวทาง การบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ จะต้องมึระบบการบริหารที่ดี จึงทำให้ปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ระดับน้อย

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า ครูเพศหญิงมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหาร

สถานศึกษามากกว่าครูเพศชายในภาพรวม และรายด้านจำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการนิเทศ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศชายและเพศหญิงมีความสนใจและความสามารถในด้านต่างๆ ที่แตกต่างกัน เช่น เพศชายมีความหนักแน่นในการปฏิบัติงานต่างๆ ได้อย่างเข้มแข็งมากกว่าเพศหญิง ส่วนเพศหญิงมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีหลักการในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ที่ถูกต้องรอบคอบมากกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทับทิม แสงอินทร์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี ผลวิจัยพบว่า เพศที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี อาจเนื่องมาจากบุคลากรที่เป็นเพศหญิงให้ความสำคัญกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในเรื่องของการตัดสินใจ ความไว้วางใจกัน การร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย และร่วมรับผิดชอบดำเนินการมากกว่าเพศชาย ส่วนเพศชายนั้นให้ความสำคัญกับความผูกพันและรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนการให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง นอกจากนี้จากผลการวิจัยที่พบว่าครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการประเมินผลการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบริบทต่างๆ ของสถานศึกษาแต่ละสถานศึกษาต่างกัน เช่น สถานที่ สิ่งแวดล้อม งบประมาณและผู้สนับสนุน จึงทำให้เกิดความแตกต่างกันในด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการประเมินผลการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

พจน์ การเกษ จิรวัดน์ กิติพิเชษฐสรรค์ (2560 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ตามขนาดของโรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลาง โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ถึงแม้จะมีแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ และแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน แต่เนื่องจากยังขาดปัจจัยในการบริหารจัดการ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณในการพัฒนาและสนับสนุนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ไม่เพียงพอ ขาดการพัฒนาครูให้มีความรู้และเข้าใจในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ไม่มีกรณีศึกษา กักตุนติดตามและประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิสังคมที่ตั้งของโรงเรียนมีความแตกต่างกัน และขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสอนในช่วงต่ำกว่า 10 ปี 10-30 ปี และ มากกว่า 30 ปี ขึ้นไปมีสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันในด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ โดยครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสอนต่ำกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่ประสบการณ์ปฏิบัติงานสอนมากจะทำให้เข้าใจในกระบวนการบริหารแหล่งเรียนรู้ และยิ่งปฏิบัติงานสอนภายในสถานศึกษาเดิวนานหลายปี จะทำให้ทราบถึงบริบทของสถานศึกษา ชุมชน และสถานที่ต่างๆ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสบผลสำเร็จจนบรรลุตามเป้าหมายของแหล่งเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทับทิม แสงอินทร์ ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยาล จังหวัดสุพรรณบุรี ผลวิจัยพบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรที่มีประสบการณ์มาก มีการทำงานในฝ่ายงานที่ตนเองรับผิดชอบเป็นอย่างดี จึงทำให้ผู้บริหารเกิดความเชื่อมั่นและไว้วางใจในการมอบหมายงานและแบ่งงานต่างๆ ที่สำคัญให้รับผิดชอบดำเนินการ มีความรับผิดชอบ และสามารถดูแลตนเองได้ และยังมีความรักความผูกพัน และมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนด้วย บุคลากรกลุ่มนี้จึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมมากกว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิกา เพชรศรี ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์เขต2 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน มีความแตกต่างกัน โดยผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมน้อยกว่าผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารแหล่งเรียนรู้ร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาให้มากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะในด้านการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านการประเมินผลกรณำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ และด้านการนิเทศ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ

5.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเร่งรัดแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ร่วมกับ

ผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการประเมินผลการนำแหล่งเรียนรู้ไป ด้านการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการนิเทศ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ

5.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเร่งรัดแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของครูที่มีเพศหญิงในการบริหารแหล่งเรียนรู้ร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการนิเทศ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ เป็นสำคัญ

5.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ควรแก้ปัญหาและส่งเสริมให้ครูในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารแหล่งเรียนรู้ร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา

5.1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของครูรุ่นใหม่ที่มีอายุไม่เกิน 10 ปี เป็นสำคัญ

5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.2.1 ควรมีการวิจัยรูปแบบการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

5.2.2 ควรมีการวิจัยแนวทางหรือรูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

6. เอกสารอ้างอิง

พจน์ การเกษ จิรวัดน์ กิติพิเชษฐสรรค์. (2560). การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา. 11(1), 155 – 166.

ทับทิม แสงอินทร์. (2559). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทหาวิทยาจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์

มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยกรมศิลปากร.

นิตา นิมวงษ์. (2559). การใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนธัญรัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา, มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

วิภัทร วงศ์สรรคกร, สมศักดิ์ บุญสาธร และอรพรรณ ว่างสมบัติ. (2559). สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลตำบล จังหวัด เชียงราย. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.

จิจิราภรณ์ ขยัน. (2558). การศึกษาบทบาทการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการจัดการเรียนรู้, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

มาลี แวงเพ็ชร. (2557). การศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อ่างทอง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการจัดการเรียนรู้, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

กัญญา ประเสริฐไทย. (2555). การบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนกลุ่ม เครือข่ายพัฒนาการศึกษาเวียงเชียงใหม่ จังหวัด เชียงราย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

กรรณิกา เพชรศรี. (2555). การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

วรจักร ใจแก้ว. (2554). การศึกษาสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏราไพพรรณี.

เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม : ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และราชการ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี : บั๊ค พอยท์.

กัลยา น้อยพญา. (2552). การบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนทุ่งพร้าว (เพ็กกีอิทค็อก) อำเภอแม่สรวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ธีรนาถ อัมมทิตินันชานนท์. (2549). สภาพและปัญหาการใช้แหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

ศักดิ์ดา สถาพรวงษา. (2549). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมปอง รินทอง. (2549). สภาพและปัญหาการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรี

สะเกษ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.

หน่วยศึกษานิเทศก์. (2543). รายงานการวิจัยสภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 6 พ.ศ. 2543. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

